

PACTE SOCIAL DE VILANOVA I LA GELTRÚ

CONTEXT ACTUAL

En els darrers anys, la dinàmica social a la nostra ciutat ha estat completament marcada per la crisi econòmica general de la que Vilanova i la Geltrú no ha estat aliena. Una crisi que ha multiplicat les situacions de vulnerabilitat i d'exclusió laboral i social, situant un elevat nombre de persones per sota del llindar de la pobresa.

Per un costat, s'han incrementat les dificultats dels sectors de la població que ja es trobaven en situació de pobresa i, per altre, s'han produït processos intensos d'exclusió social per primera vegada en persones i famílies que en molt pocs anys han passat de tenir un nivell de vida raonable a la pobresa. Situacions que produeixen efectes molt greus en les persones que les pateixen i que limiten les oportunitats d'infants i joves, generant un important cost social per al futur.

Així doncs, l'increment de la pobresa i les desigualtats ha suposat un important repte per la cohesió social a la ciutat i ha incrementat, alhora, la demanda i la pressió sobre els serveis municipals.

Les dades ens poden ajudar a fixar una imatge d'aquesta realitat. D'aquesta manera, en les últimes dades registrades¹, la taxa d'atur se situa en un 15,7% i afecta 5.415 persones (dades d'atur registrat el juny de 2015), incidint, majoritàriament, en les dones i els majors de 44 anys. La taxa d'atur està per sobre de l'atur registrat al Garraf (13,89 %) i a Catalunya (13 %).

Per altra banda, l'ocupació és inestable, amb un elevat índex de temporalitat (el mes de juny de 2015 s'ha produït un 93% de temporalitat en la contractació) i sovint amb una retribució insuficient per fer front a les despeses habituals. Un fet que ha generat un nou fenomen molt

¹ Informe sobre el mercat de treball, juny 2015. Vilanova i la Geltrú. Mancomunitat Penedès Garraf. Node Garraf. Agència de Desenvolupament. Xarxa de Municipis de la Diputació de Barcelona i Fons Social de la Unió Europea.

preocupant: els “treballadors pobres”², persones amb una feina però amb una retribució tan insuficient que no els permet sortir del risc de pobresa.

La mitjana de famílies tractades a Serveis Socials en els darrers últims cinc anys és de 3.095 famílies, que representa un total de 7705 persones. Les problemàtiques més freqüents que es posen de manifest i son motiu de consulta tenen a veure amb la situació econòmica, derivada de la renda, i que afecta a les necessitats més bàsiques (lloguer, hipoteca, subministraments, menjar i roba), la situació de salut i els dèficits en la seva xarxa relacional.

La mitjana del pes poblacional en relació als casos tractats des de Serveis Socials en els darrers cinc anys respecte la població total de Vilanova i la Geltrú és d'un 11,59 %³ així doncs de cada 100 vilanovins i vilanovines, 11 han estat atesos per serveis socials.

Tot això, ha ocasionat un increment de les situacions de precarietat i un augment de la demanda d'ajuts tant per la cobertura de les necessitats bàsiques com l'alimentació, l'habitatge i els subministraments energètics.

En aquest context, l'ajuntament de Vilanova i la Geltrú ha intentat respondre a aquest increment de les necessitats i la demanda amb un augment tant dels recursos com de les accions per tal de donar sortida a les necessitats creixents de la ciutadania. Alhora, les entitats del municipi, especialment les entitats socials però també entitats d'altres tipus, han multiplicat les seves actuacions per fer front a aquesta situació d'emergència social.

La tasca de l'administració juntament amb la de les entitats ha estat, sens dubte, molt positiva per a la ciutat. I quan aquesta feina s'ha fet de manera compartida i coordinada els resultats han estat encara millors. És per això que aquest Pacte Social pretén esdevenir un marc de referència comú i compartit per Ajuntament, entitats i persones que a títol individual s'hi vulguin sumar per comprometre's en favor de la justícia social i la igualtat d'oportunitats a Vilanova i la Geltrú.

² El concepte “treballadors pobres” fa referència a una tendència en la precarització laboral que inclou tots els treballadors el salari del qual està per sota del nivell oficial de pobresa, i els desocupats que fa més de 6 mesos que cerquen feina

³ Que el 11,59 % de la població a Vilanova i la Geltrú hagi fet ús dels Serveis Socials, no significa que hagin estat intervinguts de manera permanent, o es tracti de casos greus d'emergència social.

L'objectiu del Pacte és tenir un document de compromisos compartits i signat per l'ajuntament i les entitats en què totes les parts es mostren disposats a treballar amb uns objectius concrets adreçats a garantir la igualtat d'oportunitats i el benestar de cadascun dels vilanovins i vilanovines.

Un cop signat el Pacte Social, posarem en marxa el Pla de Xoc que tindrà un procés participatiu propi i que establirà mesures d'actuació concretes. El Pla de Xoc coincidirà en el temps amb l'elaboració del pressupost amb la voluntat que les entitats puguin participar de l'establiment de prioritats d'actuació i de despesa. També de pensar millores que no necessàriament han d'anar associades a una partida pressupostària.

El Pla de Xoc es revisarà de manera anual fent partícips les entitats de l'evolució de la situació social a la ciutat, de manera que puguin dir la seva respecte les mesures que s'impulsin, les que calgui canviar o renovar o la manera en què es gasten els recursos que tenim.

Es tracta, doncs, d'aprofitar el coneixement i l'experiència de les entitats de la ciutat per sumar-la a l'experiència municipal en favor de la igualtat d'oportunitats i la lluita contra la pobresa i les desigualtats, en definitiva, en garantir els drets socials i la dignitat de tots els ciutadans i ciutadanes.

El Pacte Social consta de 14 compromisos estructurats a través de 5 eixos estratègics: l'atenció social, l'educació, el foment de la cohesió social i la participació ciutadana, l'habitatge i l'ocupació i treball i que defineixen els objectius en els quals manifestem la voluntat de treballar plegats. Aquests compromisos sorgeixen de les necessitats detectades en els indicadors socials de Vilanova i la Geltrú i les diagnosis elaborades de manera participada entre entitats i ciutadania: el Pla Local de Joventut (2012-2016), el Pla Local de la Infància i Adolescència (2013-2018), el Pla Local per a l'Inclusió Social (2013-2015) i el Pla Local d'Habitatge (2013-2018). En base al Pacte Social s'elabora anualment de manera participada un Pla de Xoc que defineix i prioritza les accions concretes a desenvolupar, els recursos necessaris i disponibles per dur-les a terme, així com els elements necessaris per a la seva avaluació.

COMPROMISOS DEL PACTE SOCIAL

EIX D'ATENCIÓ SOCIAL

1. Donar la màxima cobertura a les necessitats bàsiques dels i les ciutadanes i garantir uns mínims d'inclusió social, orientant la intervenció amb models de coresponsabilitat.
2. Garantir l'accés als serveis i activitats de la ciutat posant èmfasi en aquelles persones en situació o risc d'exclusió social del municipi.
3. Millorar la detecció i prevenció de situacions de vulnerabilitat.

EIX EDUCATIU

4. Vetllar per la igualtat de drets i oportunitats en l'àmbit educatiu bàsic per al desenvolupament de les persones.
5. Promoure la igualtat d'accés en els àmbits de l'educació i la transició al treball.
6. Lluitar contra el fracàs, absentisme i abandonament escolar, i potenciar el capital formatiu de la ciutadania, promocionant l'augment del nivell d'estudis i formatiu, i la millora de coneixements i habilitats de les persones.

EIX DE LA COHESIÓ SOCIAL I LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

7. Promoure una àmplia participació de la ciutadania en els assumptes públics des dels valors democràtics de transparència, proximitat, coresponsabilitat.
8. Fomentar la participació descentralitzada, el voluntariat i l'associacionisme de la ciutadania com a exercici de coresponsabilitat i aprofundiment democràtic.
9. Impulsar el sentiment de pertinença, la cultura del diàleg com a forma de gestió de conflictes i la riquesa de l'intercanvi, preuant les aportacions de les dones i reivindicant el valor de cada persona més enllà dels gèneres, de les cultures, de les creences, de les classes socials, dels itineraris de vida, i identitats sexuals, en el marc de respecte als Drets Humans.

EIX DE L'HABITATGE

10. Promoure l'accés de la ciutadania a un habitatge digne i adequat a les seves necessitats, en unes condicions econòmiques proporcionals als ingressos de la llar, i

adoptar totes les mesures necessàries per a evitar la pèrdua de l'habitatge en cas de dificultat per fer front al pagament de la hipoteca o de la renda de lloguer.

11. Evitar els fenòmens de discriminació, exclusió, segregació o assetjament sobre els col·lectius més vulnerables, i alhora vetllar perquè les persones amb majors dificultats econòmiques disposin dels ajuts necessaris i/o oferta suficient d'habitatges a preus assequibles.
12. Optimitzar, en col·laboració amb tots els agents públics i privats, la utilització del parc disponible d'habitatges del nostre municipi, i en especial evitar les situacions de desocupació permanent dels habitatges propietat d'entitats bancàries, fomentant que es destinin a lloguer social.

EIX OCUPACIÓ I TREBALL

13. Impulsar l'economia social i l'emprenedoria: promoure la innovació, l'emprenedoria social, l'autoocupació, el cooperativisme i la iniciativa social al municipi.
14. Fomentar un mercat laboral inclusiu, vetllant per la inserció laboral d'aquelles persones amb més dificultat per accedir i/o mantenir-se al mercat laboral.

Vilanova i la Geltrú, 13 d'octubre de 2015